

L'ús del Parla.cat en el context de l'aprenentatge 2.0

Autor

Enric Serra
Universitat Autònoma de Barcelona

En l'article s'aborden els aspectes 2.0 del curs Parla.cat. En primer lloc, es reflexiona sobre la necessària elasticitat que comporta el paradigma comunicatiu del web social o 2.0. A continuació s'analitza amb molt de detall la integració d'aplicacions en el curs. Finalment, se n'extreuen diverses conclusions.

Una iniciativa d'èxit

A la tardor del 2008 va néixer l'entorn d'aprenentatge Parla.cat. Es tracta d'un recurs de sòlida base pedagògica amb un enfocament comunicatiu i un plantejament socioconstructivista que ha pres unes opcions tecnològiques avançades¹ i que ha estat i és, sens dubte, una aportació decisiva al panorama de l'ensenyament-aprenentatge de la llengua catalana. Al Servei de Llengües de la UAB l'hem començat a fer servir aquest 2010 en la modalitat d'ús amb tutorització i podem afirmar que es tracta d'una eina molt útil.

El vertigen de l'aprenentatge virtual

Un dels reptes de qualsevol producte formatiu basat en la tecnologia és resistir els embats de l'evolució vertiginosa del sector. Sentim a parlar, cada dia, de l'aparició d'eines noves i de l'extinció d'altres: la retòrica imperant és la de la caducitat, l'obsolescència, la "mort" d'eines o espais d'aprenentatge i la generació constant de noves aplicacions. A la xarxa es parla amb insistència, per exemple, de la mort del PowerPoint (davant nous productes com Prezi o Animoto), o es viu amb intensitat el debat sobre la possible liquidació dels entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) davant l'eclosió dels entorns personals d'aprenentatge (PLE).² Des del meu punt de vista no és gaire fructífer sucumbir als falsos dilemes apocalíptics (EVA o PLE?) o buscar antagonismes inconciliables entre formes totes elles molt recents i solapades; convé més aviat explorar el territori de les complementarietats possibles.

L'innegable vertigen de la formació de base tecnològica, amb tot, obliga a esmerçar enormes esforços en la maduració i el "bon envelliment" dels productes, sobretot si són complexos i s'hi han esmerçat grans esforços i recursos. És aquest el punt de vista de Montserrat Montagut al final dels seus dos articles sobre les TIC en el Parla.cat, que cito a la bibliografia, quan posa en relleu la im-

1. Recomano, per a una descripció del Parla.cat, la lectura dels textos de Montserrat Montagut i Àlicia Arisa citats a la bibliografia.

2. Vegeu, per exemple, l'article de S. Shaffert i W. Hilzensauer (2009).

portància de la reflexió constant sobre l'actualització tecnològica del Parla.cat. La mirada del meu article segueix aquesta línia. És una mirada que prova de respondre a les preguntes següents: està en condicions el Parla.cat d'"envellir bé" davant l'explosió recent i aclaparadora de l'aprenentatge 2.0? Té l'elasticitat suficient per adaptar-se a un paradigma formatiu que s'ha definit amb posterioritat al seu disseny? Avanço la resposta: sí.

El Parla.cat i les onades de l'e-learning

El Parla.cat és un producte que s'insereix en la lògica del desenvolupament de la teleformació: S. Adkins (2007), citat per C. Castaño i altres autors (2008), parla de tres onades en l'evolució dels productes i dels paradigmes que han guiat el desenvolupament de l'aprenentatge electrònic. La primera onada (encara "en este momento en la cresta de la ola") representa el pas de l'ensenyament presencial a l'electrònic. Es tracta d'un paradigma que ofereix una formació "de talla única para todos", "de confianza", en el qual "el producto dominante es una plataforma de distribución del aprendizaje [LMS, Learning Management System]" (p. 148).

La segona onada d'Adkins (que "está alcanzando un gran auge en estos momentos", p. 148), segons els autors, "[...] se caracteriza por moverse con productos de software libre personalizados, con Moodle como mejor exponente. Las necesidades de los propios profesores, formadores y profesionales dirigen este movimiento, que tiene un objetivo marcadamente pedagógico y que se centra en mejorar los sistemas educativos". I continuen: "La innovación principal es la adaptación pedagógica a las necesidades de los grupos específicos de alumnos. El producto dominante es el Sistema de Gestión de Contenidos (Content Management System, CMS)" (p. 150). Seguint encara els comentaris sobre S. Adkins, coincidim que fins ara "[...] la tecnología de aprendizaje dominante se articula a través de plataformas tecnológicas de distribución del aprendizaje [...], o de Gestión de Contenidos [...], que hacen del curso que se ofrece la unidad básica de organización del conocimiento" (p. 153).

El Parla.cat, per la lògica del moment en què es va gestar i s'ha produït, és el producte, altament reeixit, d'aquestes dues onades. És el bastiment d'un edifici virtual consistent, polit, definit (amb parets, un "dins" i un "fora", unes maneres establertes de comunicar-se, actuar i interactuar) i representa la construcció d'uns continguts digitals complets d'una gran qualitat. En el cas de la llengua catalana (que no és el de l'anglès, ni el de l'espanyol), la construcció d'aquest edifici virtual per a l'aprenentatge de la llengua era i és una necessitat social; s'ha de considerar una autèntica obra de normalització.

Un dels objectius crucials que ha d'afrontar ara el Parla.cat, amb tot, des del meu punt de vista, és donar resposta a la tercera onada d'e-learning, la de l'anomenat *aprenentatge 2.0*. Una de les característiques d'aquesta tercera onada, com veurem a continuació, és que ja no s'hi aprèn només en productes altament "organitzats" o en estructures que repliquen les de l'ensenyament presencial, sinó més aviat "en" i "per mitjà" d'una constel·lació d'aplicacions de la xarxa, en les quals es comunica d'una forma totalment nova que difícilment es pot "simular" en entorns tancats. L'aprenent (més que mai un "autoaprenent") les ha de conèixer i les ha de tenir mínimament organitzades per estar en condicions d'aprendre-hi. És l'hora de les aplicacions 2.0 i dels PLE. Tot i que seria un error creure que el nou model desbanca els anteriors i que tot tipus d'aprenents, formadors o institucions, s'hi poden abocar immediatament i a ulls clucs.

El repte de l'elasticitat del Parla.cat davant l'aprenentatge 2.0

El web 2.0 va néixer nominalment a l'octubre del 2004 i s'ha d'entendre com una filosofia, una actitud o una nova forma d'interacció entre persones més que no pas com un conjunt d'aplicacions o uns productes concrets basats en la tecnologia. En poc temps, tot ha passat a ser 2.0. Pel que fa a l'ensenyament, de seguida s'hi va veure l'aplicació i es va encunyar el terme *e-learning 2.0* (S. Downes, el 2005), i posteriorment s'ha parlat, d'una manera més àmplia, d'aprenentatge 2.0.³

L'aprenentatge 2.0 s'ajusta a la "saviesa digital" de les persones (M. Prensky, 2009) i passa per ensenyar i aprendre d'acord amb les noves competències digitals.⁴ Encara que la part més visible de l'aprenentatge 2.0 sigui l'allau d'aplicacions participatives a la xarxa que permeten fer coses impensables fa un temps (aplicacions per a l'ensenyament-aprenentatge de llengües, per exemple), el web 2.0 es defineix sobretot per la filosofia de participació de l'usuari, el seu caràcter creatiu i *prosumidor*, l'actitud de voler compartir (el *sharism*), la tendència a generar intel·ligència col·lectiva, la nova manera de rebre informació o la promoció dels continguts oberts i també dels creats per l'usuari, entre altres aspectes destacats.

Una de les qüestions cabdals de la filosofia associada a l'aprenentatge 2.0 és que els cursos i els programes formatius planificats tradicionals són desbordats per una nova manera d'aprendre on tot perd els contorns: el curs "predeterminat" s'eixampla, els espais d'aprenentatge es multipliquen (el lloc d'aprendre ja no és només l'aula virtual, que no deixa de ser un espai mimètic de l'aula presencial), els rols dels agents de la formació es confonen, s'aboleixen els límits entre l'aprenentatge formal i l'aprenentatge informal, es valora la dimensió il·limitada d'un aprenentatge que es concep decididament com una acció contínua al llarg de la vida.

Així, en aquest nou medi confús, deslocalitzat i en progressiva definició, l'aprenent ha de ser capaç de trobar espais, companys d'aprenentatge, mestres, eines, recursos que li permetin donar resposta a les seves necessitats d'aprenentatge constant (lingüístic, en el nostre cas) en l'àmbit personal, professional o acadèmic, àmbits que han esdevingut gairebé indestruïbles.

Un dels reptes del Parla.cat és, doncs, obrir-se, amb elasticitat, a les dinàmiques 2.0. Si el producte ja incorpora perfectament i amb èxit algunes eines avançades del web 2.0 (el xat de veu i l'escrit, la pissarra compartida, les bitàcoles, els fòrums, el wiki de la revista digital, etc.), seria convenient que en la seva explotació es tendís a incrementar l'obertura a la xarxa, fora de la "bombolla de vidre" de l'entorn virtual. Perquè és fora de l'EVA que es pot generar, sobretot, un desenvolupament "real" al màxim de les noves competències digitals, i, també, de les competències comunicatives emergents. Competències, unes i altres, que s'han d'ensenyar i aprendre en els processos de formació lingüística. És decisiva, per a aquesta obertura, l'acció dels formadors del Parla.cat, i és fonamental, igualment, que tots els agents de l'aprenentatge puguin disposar d'una àmplia base de recursos per aprendre en el nou paradigma (els espais de la Rambla virtual i de materials per als formadors del Parla.cat poden ser, en aquest sentit, clau).

A continuació apuntaré alguns suggeriments encaminats a incorporar en els processos d'aprenentatge del Parla.cat diverses eines "reals" del paradigma del web 2.0 (concebudes per a l'aprenentatge, de vegades, i altres no directament; eines "de la vida quotidiana"). I ho faré enfocant cap a la disgregació: cap a les eines o aplicacions esparses a la xarxa. No plantejaré, en aquestes línies, el pas posterior imprescindible a què menen els plantejaments 2.0: l'adopció per part de

3. Per a una aproximació a l'aprenentatge 2.0, recomano l'obra de Mariona Grané i Cilia Willem (ed.) (2009), citada a la bibliografia.

4. Consulteu, per a aquesta qüestió, l'obra de H. Jenkins i la de Tíscar Lara i altres autors (2009) citades a la bibliografia.

l'aprenent de necessàries fórmules d'agregació i de control de la hiperabundància, els PLE, entesos com "[...] alguna mena d'instal·lació o lloc perquè un usuari tingui accés, agregui, configuri i manipuli els recursos i referències digitals que provenen de les seves experiències d'aprenentatge en curs" (R. Lubensky).

La integració d'aplicacions del web 2.0 en l'ús del Parla

Aquests darrers anys s'ha produït una veritable eclosió d'aplicacions 2.0 a la xarxa que cobreixen tota mena de necessitats, moltes de les quals estan relacionades amb l'aprenentatge i, algunes, amb l'aprenentatge de llengües. A Internet hi ha espais de tecnologia educativa que les agrupen i les classifiquen. Al Servei de Llengües de la UAB, per exemple, vam engegar el 2009 un lloc de referència d'aquestes característiques, a escala reduïda, per a ús del professorat del centre, sobretot, però obert a tothom, on es van incorporant aplicacions 2.0 interessants a mesura que els docents les descobreixen i les experimenten (vegeu la bibliografia).

Pel que fa a l'ús de les aplicacions 2.0 en l'aprenentatge, és curiós constatar que les eines més útils no sembla pas que siguin les concebudes específicament per aprendre. És significatiu, per exemple, que a la llista que dona Jane Hart al seu web (*Centre for Learning & Performance Technologies*) les eines més ben valorades per aprendre són eines ben comunes: les deu primeres del seu rànquing del 2009 són Twitter, Delicious, YouTube, Google Reader, Google Docs, WordPress, SlideShare, Google Search, Audacity i Firefox.

L'aprenentatge 2.0 passa, doncs, per començar, per l'aplicació a l'aprenentatge de les eines 2.0 "de la vida". Les possibilitats de Google, Firefox (amb centenars d'extensions de caràcter lingüístic) o Twitter, o les d'un bloc de WordPress o de Blogger o d'un agregador com Netvibes, per posar alguns exemples, són enormes. La gestió docent del Parla.cat s'hauria de fer, doncs, des d'aquesta evidència.

Vull proposar, a continuació, algunes desenes d'aplicacions 2.0 que es poden tenir en compte en els processos d'ensenyament-aprenentatge amb el Parla.cat. Com que vull que es tracti d'una proposta útil i aplicable, l'oriento a un curs concret, el de suficiència (S1, S2, S3), tenint ben presents els objectius, els continguts i les activitats d'aquest nivell al Parla.cat.

Abans d'entrar a categoritzar i indicar les aplicacions que he seleccionat, vull fer-ne algunes generalitzacions: es tracta d'aplicacions generalment gratuïtes, que solen oferir moltes possibilitats de personalització, que presenten una gran interoperabilitat i donen moltes facilitats de publicació i exportació dels productes creats (sovint aquests productes es poden enviar a xarxes socials com Facebook o Twitter, o es poden visualitzar en una adreça web o incrustar en un bloc, per exemple), que ofereixen unes grans possibilitats per al treball compartit o col·laboratiu, i que solen sorgir en el context anglosaxó. Aquesta darrera circumstància, que dona a diverses aplicacions una fesomia "aliena" (la interfície és en anglès, com una gran part de les participacions d'usuaris), no ha de limitar en absolut l'interès per aquestes eines: el que avui ha aparegut en el context anglòfon, demà es pot importar al context català. D'altra banda, considero que és una pràctica oportuna de multilingüisme participar en aquestes aplicacions amb altres llengües i fer minvar, així, el panorama empobridor de l'*only english*.

El treball amb aquestes aplicacions de manera complementària, discrecional i mesurada al Parla.cat, d'acord sobretot amb la tipologia dels aprenents i el criteri del formador,⁵ assegura el reforç de les competències digitals dels alumnes i permet donar resposta a una nova necessitat creixent d'adequació: les persones que encara resolen les necessitats de comunicació amb el paquet estàndard de processador de textos, programa de presentacions i full de càlcul (Word, PowerPoint i Excel, o similars) estan deixant de ser "adequades" en les seves comunicacions, perquè s'han desenvolupat ja moltes eines específiques que resolen amb idoneïtat necessitats concretes.

Vull plantejar, en aquest punt, algunes preguntes relacionades amb l'extensió de les pràctiques 2.0. Per què no conduïm, per exemple, els aprenents a aplicacions 2.0 en què s'encoratja els usuaris a definir paraules deixant-hi un vídeo amb l'explicació del mot, com ara Wordia <<http://www.wordia.com>> o similars? (activitat útil a S2, U5, 2.6). Per què no fem servir Trigwee <www.trigwee.com> per deixar formulats desitjos o idees? (S3, U4). Per què no convidem els alumnes a dur un diari dels seus somnis per mitjà d'aplicacions adients a la xarxa com Dreamscollection <<http://www.dreamscollection.org>>? (S3, U4). O encara: per què no els guiem cap a xarxes socials específiques per a l'intercanvi lingüístic,⁶ mentre dura la seva vinculació amb el Parla.cat o posteriorment, perquè puguin practicar autònomament el català amb altres persones més enllà de l'EVA? Més preguntes: per què no ensenyar-los a fer servir sistemàticament els cercadors per resoldre dubtes de vocabulari com els que es relacionen, per exemple, amb les col·locacions del lèxic? O per què no prioritzar l'ensenyament de l'ús d'eines de mediació lingüística (de traducció, per exemple), imprescindibles en l'aprenentatge al llarg de la vida? O per què no exposar els alumnes, en l'aprenentatge amb el Parla.cat, a situacions no controlades de cerca d'informació (les activitats inicials del mòdul S2, U5, per exemple). Fins a quin punt promovem prou les opcions que han de permetre l'aprenentatge 2.0?

A la secció següent estableixo deu grups d'aplicacions 2.0 que es poden integrar en l'aprenentatge amb el curs de suficiència del Parla.cat i hi faig algunes indicacions sobre els moments en què poden resultar útils. El meu objectiu s'incardina en la reflexió de C. Castaño i altres autors (2008): "¿Por qué [...] tratar a Internet como si fuera una sola cosa si se trata de aprendizaje? ¿Por qué tiene que ser una recreación, una simulación de nuestra aula de clase o de nuestro laboratorio a través de entornos virtuales de aprendizajes cerrados en sí mismos? Utilicemos también para aprender las distintas herramientas y servicios web que utilizamos habitualmente" (p. 162).

Aplicacions 2.0 útils en l'aprenentatge al curs de suficiència del Parla.cat

1. Aplicacions de suport general a l'aprenentatge autònom

La xarxa posa a la nostra disposició eines 2.0 per a la regulació de l'aprenentatge que ens permeten controlar el temps, fixar-nos objectius, atendre els compromisos d'aprenentatge, planificar les necessitats organitzatives i seguir el nostre procés formatiu, sigui quin sigui el nivell d'aprenentatge. Recomano les següents: Forcodo <<http://www.forcodo.com>>, Soshiku

-
5. El rol del formador per fer conèixer aquestes aplicacions és clau. Com afirma Lourdes Guàrdia (2008), en la nova formació virtual "[...] es comença a valorar que potser, més que els materials d'aprenentatge i els continguts, el rol que desenvolupa el docent envers l'estudiant pot ser l'element fonamental de diferenciació en termes de qualitat educativa" (p. 7).
 6. Alguns d'aquests espais són, per exemple, Livemocha <<http://www.livemocha.com>>, MyHappyPlanet <<http://www.myhappyplanet.com>>, Palabea <<http://www.palabea.net>>, Italki <<http://www.italki.com>>, Lingofriends <<http://lingofriends.com>>, MyLanguageExchange <<http://www.mylanguageexchange.com>> o Xlingo <<http://www.language-exchange.org>>. Podeu consultar altres espais similars a: E. Serra, *Aprendre llengües*. <<http://enricserabloc.blogspot.com/2009/10/381-comunitats-per-aprendre-llengues.html>>

<<http://soshiku.com>>, Notely <<http://www.notely.net>>, Bubbletimer <<http://bubbletimer.com/>>, Myschoollog <<http://www.myschoollog.com/>>, Trackclass <<http://trackclass.com/>>, Lifetick <<http://lifetick.com/>> o iPrioritize <<http://www.iprioritize.com/>>. Vull destacar també l'eina d'organització amb múltiples opcions i interfície en català Remember the Milk <<http://www.rememberthemilk.com/tour/>>.

2. Aplicacions de suport al procés d'elaboració d'un text

A la xarxa podem trobar moltes eines que responen a aquest objectiu. Puc recomanar eines de generació de mapes conceptuals, més o menys sofisticades: l'excel·lent Bubbl.us <<http://bubbl.us>>; o altres eines per a la creació de *mind maps* com Text2mindmap <<http://www.text2mindmap.com/>>, Mindmeister <<http://www.mindmeister.com/>>, Mindomo <<http://www.mindomo.com>>, WiseMapping <<http://www.wisemapping.com>>, Flowchart <<http://flowchart.com>>, amb possibilitat de treballar en un mateix mapa alhora diverses persones, o Slatebox <<http://www.slatebox.com>>, que trenca motlles respecte als tipus més clàssics de mapes conceptuals. Cohere <<http://cohere.open.ac.uk>>, d'altra banda, és una eina molt potent per crear, connectar i compartir idees, com Compendium <<http://labspace.open.ac.uk/course/view.php?name=KM>>. També es poden destacar Wridea (*idea management service and collection of brainstorming tools*) <<http://wridea.com>> i Mind42 <<http://mind42.com>>.

El curs de suficiència pot integrar molt bé l'ús de les aplicacions precedents. Per exemple, a la U2 i la U3 del mòdul S1 (a la U2 es tracta la tècnica de la pluja d'idees: activitat 1.7; a la U3 es treballa la selecció de la informació rellevant: activitat 1.12; o l'organització de les idees: activitat 1.13, o a la tasca final). També a la U5 del mòdul S2 es fan treballar els esquemes, els guions i els mapes mentals a diverses activitats. I també a S3 (U1 i U2) aquestes aplicacions poden resultar útils.

3. Aplicacions per explicar històries (storytelling)

El web 2.0 ofereix un ventall molt ampli d'eines que permeten fer treballar el patró discursiu narratiu. La narració és un dels aspectes que es treballa a la U1 del mòdul S1 (a l'activitat 2.8, per exemple). Diverses d'aquestes eines incorporen mitjans com l'àudio i el vídeo, tenen possibilitats de subtitulació, de recollida de comentaris d'altres persones, de sindicació i d'emmagatzematge als marcadors socials, per exemple. Afavoreixen, doncs, un veritable desenvolupament de les competències digitals. En vull esmentar algunes que permeten treballar la narració amb enfocaments ben diversos. Una d'imprescindible és VoiceThread <<http://voicethread.com>>; altres d'interessants són Ourstory <<http://www.ourstory.com>> i Vuvox <<http://www.vuvox.com>>.

Si els nostres interessos van cap a la generació d'històries amb còmics, podem fer servir eines com Pixton <<http://pixton.com/es>>, GoAnimate <<http://goanimate.com>> o Pikikids <<http://www.pikikids.com>>. Si les històries que volem crear han de tenir una formulació especialment creativa (fent servir el collage, per exemple), Glogster és, igualment, excel·lent <<http://www.glogster.com>>. I si ens volem aproximar a la narrativa i el llenguatge cinematogràfic podem fer servir Xtranormal <<http://www.xtranormal.com>>.

4. Aplicacions de suport als enregistraments en àudio

Les eines de podcast a la xarxa poden ser molt adequades en les activitats d'enregistrament que planteja el Parla.cat (per exemple a S2, U5, 2.3). Audacity <<http://audacity.sourceforge.net/>> és una de les més populars, al costat d'altres com Aviary <<http://aviary.com/>>, Audiopal <<http://www.audiopal.com/>> i Podomatic <<http://www.podomatic.com/>>. Algunes aplicacions que són adequades per explicar un relat de fets i que es basen sobretot en l'àudio (pensant, per exemple, en la redacció d'una biografia per a un programa de ràdio que es planteja a la U3 del mòdul S1) són les següents: Podcast People <<http://www.podcastpeople.com/>>; la divertida Blabberize <<http://blabberize.com/>>, que fa parlar imatges; yodio <<http://www.yodio.com/>>, que permet combinar imatges i so, o Xtimeline <<http://xtimeline.com/>>, que ens permet situar fets en una línia de temps.

5. Aplicacions per al comentari de llocs

A la U4 del mòdul S1 es treballen els comentaris de llocs: es fan compartir projectes de viatges als aprenents, es fan redactar itineraris, es fan escriure ressenyes de llocs interessants. Obrir-se a la xarxa és, en aquest cas, ineludible: hi ha diverses aplicacions que connecten a la perfecció els mapes, els itineraris i la imatge amb els textos o la veu. Són útils l'apassionant Woices <<http://woices.com/>>, que permet deixar i localitzar explicacions dels llocs que vulguem damunt el mapa del món; Wayfaring <<http://www.wayfaring.com/>>; Geocriticas <<http://geocriticas.com/>>; Ruba <<http://www.ruba.com/>>; Community Walk <<http://www.communitywalk.com/>>, i Grapheety <<http://www.grapheety.com/>>. O aplicacions per fer diaris de viatge com OnTheRoad <<http://www.ontheroad.to/>>, Loggel <<http://www.loggel.com/>>, MapVivo <<http://mapvivo.com/>>, MyTripBook <<http://www.mytripbook.com/>> i Everlater <<http://www.everlater.com/>>. També són interessants aplicacions basades en el vídeo com Vidmap <<http://www.vidmap.de/>> o eines de planificació dels viatges com Twttrip <<http://twttrip.com/>>.

6. Aplicacions per al comentari i la lectura de textos

La U5 del mòdul S1 del Parla.cat té entre els seus objectius la lectura i la capacitat d'anàlisi de contes (argument, tema, personatges, temps, espai, punt de vista, resum, etc.). Pot ser interessant, en aquest punt, que els aprenents coneguin els espais on els usuaris del web 2.0 desen la literatura que els interessa i on poden fer, si ho desitgen, les valoracions i les ressenyes de les obres llegides. Es tracta d'espais d'una gran riquesa, com Library Thing <<http://www.librarything.com/>>,⁷ Goodreads <<http://www.goodreads.com/>>, aNobii <<http://www.anobii.com/>>, Shelfari <<http://www.shelfari.com/>> i BookArmy <<http://www.bookarmy.com/>>, entre altres. Un dels objectius a S1, U5 és també la lectura en veu alta d'un conte. Eines com Zapreader <<http://www.zapreader.com/>> o l'espectacular Cueprompter <<http://www.cueprompter.com/>>, que fa les funcions d'un teleapuntador, ens poden ajudar a controlar de forma amena la velocitat en la lectura d'un text (pràctica que pot ser interessant, per exemple, a S3, U4, 2.19).

7. Amb interfície en català i un nombrós grup de catalans i catalanòfils: la comunitat catalana té en aquests moments (maig del 2010) 1.302 membres, 39.544 llibres catalogats, 1.049 ressenyes i 18 grups.

7. Aplicacions d'ajut a la presa de posició crítica i de suport a l'activitat d'argumentació

La xarxa ens ofereix eines molt interessants en aquesta línia. Una de les millors que conec és l'aplicació presentada en gal·lès i en anglès, però utilitzable en qualsevol llengua, Exploratree <<http://www.exploratree.org.uk>>, que conté una vintena de plantilles (*thinking guides*) que faciliten la presa de posició davant una qüestió des d'angles i tècniques d'anàlisi diferents. Aquesta eina pot resultar útil a S2, U1, 1.14 (on l'aprenent ha de determinar les idees que vol presentar en una intervenció en una jornada). Altres eines de màxim interès per a l'argumentació són Essaymap <<http://www.readwritethink.org/materials/essaymap>> i aMap <<http://www.amap.org.uk>>. Ben interessant per a l'experimentació és ThesisBuilder <<http://www.ozline.com/electraguide/thesis.php>>, que ens permet compondre un text argumentatiu en català amb els connectors, però, en anglès (activitat lúdica molt interessant, ja que fa augmentar la consciència dels aprenents sobre la naturalesa dels connectors). Atès el fet que l'activitat argumentativa és recurrent al curs de suficiència (a S3: U1, U2, U3, sobretot), totes aquestes eines hi poden resultar molt útils.

8. Aplicacions per treballar aspectes de lèxic

El treball sobre el lèxic es pot dinamitzar amb aplicacions típiques del web 2.0 que permeten el joc visual amb les paraules i resulten atractives i efectistes a l'aprenent. Es tracta d'eines com Wordle <<http://www.wordle.net>>, Tagul <<http://tagul.com>>, Wordsift <<http://wordsift.com>> o ImageChef <<http://www.imagechef.com>>. Algunes d'aquestes eines poden servir per visualitzar la necessitat de la variació lèxica en un text, o per treballar lèxic específic (poden ser adequades, per exemple, en diverses activitats a S2, U1), o per evitar repeticions en un text (S2, U2, 2.16). Destaco també Quizlet <<http://quizlet.com>> per ajudar a aprendre vocabulari.

9. Aplicacions per a l'escriptura col·laborativa

El treball amb eines d'escriptura col·laborativa té moltes possibilitats a la xarxa: des d'aplicacions wiki ben diverses (consulteu, per exemple, la interessant taula de comparació de desenes d'eines wiki segons les seves prestacions, WikiMatrix <<http://www.wikimatrix.org>>), fins a GoogleDocs o altres aplicacions que permeten escriure cooperativament com MeetingWords <<http://meetingwords.com>>, A.nnotate <<http://a.nnotate.com>>, ShowDocument <<http://www.showdocument.com>>, doingText <<http://doingtext.com>> o TypeWith.me <<http://typewith.me>>. Proposo l'experimentació amb aquestes eines, per exemple, a S2, U2, 1.18 (tasca de revisió col·laborativa de ressenyes gastronòmiques). Altres eines que es poden afegir al grup són Mixedink <<http://www.mixedink.com>> o Approver.com <<http://approver.com>>.

10. Aplicacions de participació en projectes d'intel·ligència col·lectiva: enregistrament de paraules

Els projectes que tendeixen a la intel·ligència col·lectiva, com la Viquipèdia, són interessants sobretot en el cas de llengües com el català, que necessiten aprofitar tots els mitjans i els espais possibles per tenir més presència a Internet. Poden resultar útils, en aquest sentit, aplicacions com Forvo <<http://www.forvo.com>>, que recull paraules pronunciades en totes les llengües del món (n'hi ha més de sis mil en català). Per què no convidar els aprenents del Parla.cat, en l'últim esglau del seu aprenentatge fonètic, a deixar el màxim nombre de paraules en català enregistrades a Forvo?

Conclusió

El Parla.cat és un producte de qualitat, l'edifici imprescindible per a l'aprenentatge virtual de la llengua catalana. La seva vigència dependrà de la capacitat d'adaptar-lo a les noves tendències de l'aprenentatge basat en la tecnologia, a noves eines o a actualitzacions de les que el Parla.cat ja fa servir i a les noves formes de comunicació a la xarxa basades en les competències digitals. Ara mateix els seus cursos poden integrar perfectament les aplicacions de l'aprenentatge 2.0.

Bibliografia

ARISA, Àlicia; MONTAGUT, Montserrat. "Els materials didàctics del Parla.cat: enfocament didàctic i metodologia". *Llengua i Ús* (2008), núm. 43, p. 13-18. <http://www6.gencat.cat/llengcat/liu/43_13.pdf> [En línia] [Consulta: abril 2010]

CASTAÑO, Carlos; MAIZ, Inmaculada; PALACIO, Gorka; VILLARROEL, José Domingo. *Prácticas educativas en entornos web 2.0*. Madrid: Síntesis, 2008.

GRANÉ, Mariona; WILLEM, Cilia (ed.). *Web 2.0: nuevas formas de aprender y participar*. Barcelona: Laertes, 2008.

GUÀRDIA, Lourdes. "L'autoaprenentatge en un context virtual; reptes i oportunitats per construir un model innovador". *Llengua i Ús* (2008), núm. 43, p. 5-12. <http://www6.gencat.net/llengcat/liu/43_12.pdf> [En línia] [Consulta: abril 2010]

HART, Jane. "Learning tools zone". *Centre for Learning & Performance Technologies (C4LPT)*. <<http://www.c4lpt.co.uk/Directory/index.html>> [En línia] [Consulta: maig 2010]

JENKINS, Henry (dir.). (The MacArthur Foundation). *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century*. [En línia] <<http://www.newmedialiteracies.org/files/working/NMLWhitePaper.pdf>> [Consulta: maig 2010]

LARA, Tíscar; ZAYAS, Felipe; ALONSO, Néstor; LAREQUI, Eduardo. *La competencia digital en el área de lengua*. Barcelona: Octaedro, 2009.

LUBENSKY, Ron. "The present and future of Personal Learning Environments". *Deliberations*. <<http://www.deliberations.com.au/2006/12/present-and-future-of-personal-learning.html>>. [Bloc] [En línia] [Consulta: maig 2010]

MONTAGUT, Montserrat. "Les TIC en el Parla.cat: plataforma tecnològica i eines de comunicació (I)". *Llengua i Ús* (2009), núm. 44, p. 72-76. <http://www6.gencat.cat/llengcat/liu/44_33.pdf> [En línia] [Consulta abril 2010]

MONTAGUT, Montserrat. "Les TIC en el Parla.cat: plataforma tecnològica i eines de comunicació (II)". *Llengua i Ús* (2009), núm. 45, p. 65-74. <http://www6.gencat.cat/llengcat/liu/45_34.pdf> [En línia] [Consulta abril 2010]

SERRA i CASALS, Enric. *Aprendre llengües*. <<http://enricserrabloc.blogspot.com>> [Bloc] [En línia] [Consulta: maig 2010]

SERVEI DE LLENGÜES (UAB). *Intel·ligència col·lectiva al servei de la formació: [1] Bloc d'aplicacions per aprendre llengües*. <<http://blogs.uab.cat/recursosaprenentatgellengues>> [Bloc] [En línia] [Consulta: maig 2010]

SERVEIS LINGÜÍSTICS UNIVERSITARIS. *Argumenta: comunicació universitària eficaç*. <http://wuster.uab.es/web/argumenta_obert> [En línia] [Consulta: maig 2010]

SHAFFERT, Sandra; HILZENS AUER, Wolf (Salzburg Research). "On the way towards Personal Learning Environments: seven crucial aspects". *Elearningpapers* (juliol 2008), núm. 9, p. 1-11. <<http://www.elearningeuropa.info/files/media/media15971.pdf>>. [En línia] [Consulta: abril 2010]

